

Afdeling	: OCSW - Onderwijs, Cultuur, Sport en Welzijn	Raadsvoorstel: DJ-2579670
Naam opsteller voorstel	: Marijke Kools en Fenna Beeren	Zaaknummer: 2476775
Portefeuillehouder	: S.A.M. (Suzanne) Winters	Publicatie: Openbaar

Onderwerp

Beleidskader Cultuur.

Voorstel

Het Beleidskader Cultuur 2036 'Samen in Cultuur' vast te stellen.

Inleiding

Het *Beleidskader Cultuur 2036 'Samen in Cultuur'* ligt voor om vast te stellen. Uitgangspunt van het beleidskader is dat we als gemeente een faciliterende, ondersteunende en monitorende rol spelen door een duidelijke missie, visie en doelen te stellen.

Het beleidskader is opgebouwd uit vijf onderdelen: de context waartoe het cultuurbeleid zich verhoudt, een portret van de huidige stand van zaken, de missie, visie en de daarbij behorende doelen, de vertaling naar de praktijk en een financieel overzicht. In uitvoeringsplannen maken we concreet hoe we de gestelde doelen willen bereiken en wat de uitgangspunten zijn voor subsidieverstreking. Om een beeld te geven wat in het aankomende en de daaropvolgende uitvoeringsplannen kan landen, hebben wij het conceptuitvoeringsplan 2026-2028 als bijlage 2 toegevoegd aan deze beleidsnota. In het beleidskader wordt een globaal beeld gegeven van de huidige stand van zaken binnen de cultuursector in Weert. Een meer gedetailleerd beeld van de cultuursector is vastgelegd in een apart informatiedocument. Dit informatiedocument is tot stand gekomen door middel van een participatietraject en onderzoek, in samenwerking met bureau Berenschot en is ter informatie als bijlage 3 bijgevoegd.

In het beleidskader wordt de definitie van cultuur gehanteerd zoals de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) dat adviseert voor gemeentelijk cultuurbeleid: We definiëren cultuur als het geheel van professionele en amateurkunst, culturele instellingen, cultuureducatie en de productie en presentatie van cultuur. Daarmee wordt in de voorliggende nota dus geen beleid geformuleerd over evenementen, archeologie, (immaterieel) erfgoed en monumenten, omdat daar afzonderlijke beleidskaders voor zijn of voor worden opgesteld.

Relatie tot de strategische visie**Waarden**

- Iedereen doet mee.
- Duurzaam en innovatief ondernemen en leven.

Effect

- Weert heeft een aantrekkelijk woon- en leefklimaat.
- Weert vervult een centrumfunctie voor de omgeving.
- Weert heeft een aantrekkelijk vestigingsklimaat.
- Inwoners voelen zich positief gezond.

Doel(en)

Mede door dit beleidskader:

- Behouden we een aantrekkelijk cultureel voorzieningenniveau;
- Komen we tot voldoende oefenruimten en experimenteerplekken;
- Is er ruimte voor ontwikkeling en innovatie;
- Is het cultureel programma beter zichtbaar en vindbaar;
- Kunnen cultuurmakers elkaar beter vinden en met elkaar samenwerken;
- Is het verenigingsleven toekomstbestendig;
- Kunnen meer inwoners hun talenten ontwikkelen en in aanraking komen met cultuur;
- Bereiken we door cultuureducatie meer jeugd en jongeren;
- Streven we ernaar dat iedereen kan meedoen;
- Blijven we werken aan meer diversiteit van het culturele aanbod;
- Bereiken we álle scholen met cultuureducatie en dragen daardoor bij aan gelijke kansen;
- Verbinden we door cultuurparticipatie meer inwoners.

Argumenten

Het vaststellen van het Beleidskader Cultuur 2036 Samen in Cultuur' biedt richting en continuïteit aan het cultuurbeleid van de gemeente voor ruim 10 jaar.

De missie, visie en de verschillende doelen faciliteren een cultureel klimaat op het gebied van talentontwikkeling, cultuureducatie en -participatie. Dit biedt de gemeente een goed vestigingsklimaat en een goed leefklimaat voor inwoners.

Het beleidskader is nodig als vervolg op de resultaten van het beleidsplan 'Cultuurroute 2024' en het uitvoeringsplan Impuls Cultuursector 2022-2024

De Cultuurroute 2024 is inmiddels afgelopen. Ook het Impulsprogramma Cultuursector (inzet Rijksmiddelen coronacompensatie) is uitgevoerd. Uit het participatietraject en de inventarisatie in het Informatiedocument Kunst en Cultuur in Weert (bijlage 3) is gebleken wat goed werkt voor Weert en wat nog extra aandacht behoeft. Met dit nieuwe beleidskader wordt een lijn uitgezet tot 2036.

De looptijd van ruim 10 jaar van het beleidskader cultuur biedt de gemeente, organisaties en partners uit de culturele sector een perspectief op lange termijn en de tijd om de doelen te bereiken

Het beleidskader cultuur loopt van eind 2025 tot en met 2036. We volgen hiermee het advies van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Een langetermijn-cultuurbeleid is geen luxe, maar een slimme investering. Het zorgt voor een sterke culturele infrastructuur, bevordert sociale samenhang en stimuleert economische groei. Gemeenten bouwen hiermee aan een aantrekkelijke, veerkrachtige en toekomstbestendige leefomgeving. De gemeente biedt (culturele) organisaties en partners hiermee een perspectief voor ruim 10 jaar. Dit was ook een wens van deze organisaties en partners zelf omdat het hen zo de mogelijkheid biedt vooruit te plannen. Verdere uitwerking van dit beleid vindt plaats in uitvoeringsplannen met een doorlooptijd van drie en vier jaar. Deze doorlooptijd sluit aan op de cultuurplanperiode van het Rijk. Met deze uitvoeringsplannen kan worden ingespeeld op de actualiteit en veranderende omstandigheden in de samenleving, zonder het beleidskader te hoeven wijzigen en/of aan de visie te tornen. Het eerste uitvoeringsplan is als bijlage 2 te lezen bij deze beleidsnota.

Cultuur heeft een culturele, maatschappelijke en economische waarde voor Weert

De basis van het beleidskader is een domein overstijgende blik vanuit de waarde van cultuur dat zich uitsplitst op cultureel, maatschappelijk en economisch vlak:

- De culturele, ook wel de intrinsieke waarde, betreft het beleven van cultuur. Dat geeft voldoening, inspiratie en biedt identiteit aan zowel makers als publiek. Cultuur stimuleert creativiteit, reflectie en expressie. Dit wordt gefaciliteerd door zowel grote voorzieningen zoals Munttheater, RICK, De Bosuil, Bibliocenter en Museum W, als kleinschalige activiteiten en evenementen te ondersteunen. Er is aandacht voor het versterken van de culturele infrastructuur, het faciliteren van oefenruimten en presenteerplekken en het stimuleren van nieuwe initiatieven.
- Voor gemeentelijk beleid is het waardevol om cultuur vanuit het maatschappelijk perspectief te bezien. Cultuur draagt bij aan de positieve gezondheid van inwoners, zorgt voor gelijke kansen en speelt een belangrijke rol in het realiseren en ervaren van brede welvaart. Cultuur brengt mensen van verschillende

achtergronden, leeftijden en leefgemeenschappen samen. Dat bevordert de sociale cohesie, solidariteit en leefbaarheid in de gemeente. Om inwoners te bereiken en toegang te geven tot cultuur zijn er twee middelen. Enerzijds cultuureducatie in het onderwijs en anderzijds cultuurparticipatie om kwetsbare, nieuwe of moeilijk bereikbare doelgroepen te bereiken. Door cultuureducatie én cultuurparticipatie beide in te zetten kunnen zoveel als mogelijk inwoners bereikt worden.

- Cultuur wordt gezien als middel om de aantrekkelijkheid van de gemeente te behouden en te vergroten. Economisch gezien vergroot cultuur de aantrekkingskracht van de (binnen)stad door levendigheid en een gevarieerd aanbod. Dit trekt nieuwe inwoners aan en stimuleert de lokale economie. Culturele voorzieningen en activiteiten dragen bij aan een bruisende gemeente en hogere vastgoedwaarden. Ze bieden inspiratie die ook innovatie in andere sectoren stimuleert en versterken de identiteit van de stad en haar inwoners.

Kanttekeningen en risico's

Voor de volledige uitvoering van het beleidskader cultuur zijn financiële middelen nodig

Dit beleidskader en de visie zijn zeer zorgvuldig afgestemd met de cultuursector en andere relevante partners en op de mogelijkheden en behoeften in Weert. Als middelen niet gehonoreerd (kunnen) worden blijft deze visie daarom staan. Er hoeven geen doelen uit het beleid te worden gehaald, maar de doelen zullen beperkter en meer verspreid in de tijd moeten worden behaald. Deze middelen worden middels een ingediende prioriteit in de begroting 2026 aangevraagd.

Er zijn verschillende mogelijke financiële scenario's voor de eerste uitvoeringsperiode

De volgende scenario's zijn denkbaar:

- *Middelen € 230.000,- indien volledig wordt ingestemd met de prioriteit:*
De middelen zoals voorgesteld in het beleidskader (€ 230.000,-) zijn een verhoging van 4,2% van de huidige middelen voor cultuur. Hiermee wordt ingezet op een sterke culturele infrastructuur. Het biedt de mogelijkheid om de huidige opgebouwde structuur in stand te houden en de cultuurcoördinator en popcoördinator voort te zetten, cultuureducatie te versterken en cultuurparticipatie te kunnen aanjagen, coördineren en stimuleren.
- *Tussenvariant met minder middelen indien gedeeltelijk wordt ingestemd met de prioriteit:*
Met minder middelen zal in eerste instantie de cultuurcoördinator (deels) worden voortgezet na 2025. Dit houdt in ieder geval de bestaande structuur in stand en zorgt voor verbinding en samenwerking. De volgorde waarin beschikbare middelen zullen worden besteed is cultuurcoördinator (€ 100.000,-), popcoördinator (€ 30.000,-), cultuureducatiecoach (€ 50.000,-), cultuurparticipatiecoach (€ 50.000,-).
- *Geen middelen:*
 - De cultuurcoördinator kan niet gecontinueerd worden na 2025; Dan blijft samenwerking in het culturele veld beperkt, worden minder nieuwe ideeën uitgevoerd en is het culturele aanbod minder goed zichtbaar voor inwoners.
 - De popcoördinator kan dan niet structureel gefinancierd worden waardoor de popsector versnipperd blijft, makers minder steun krijgen en er minder ruimte is voor talentontwikkeling en samenwerking.
 - De functie van cultuureducatiecoach kan niet worden uitgebreid. Dan wordt het lastiger om cultuur duurzaam te verankeren in het onderwijs en om gelijke ontwikkelkansen voor alle leerlingen te waarborgen. Leerlingen krijgen minder kansen om zich creatief te ontwikkelen. De huidige formatie laat niet toe om alle scholen optimaal te bedienen.
 - Een cultuurparticipatiecoach kan niet worden aangesteld waardoor het inzetten op cultuurparticipatie enkel door de professionele culturele

instellingen moet worden uitgevoerd, terwijl deze taak te omvangrijk is om weg te zetten bij hun huidige bezetting. Dan blijven veel mensen buiten beeld en krijgen zij minder kansen om mee te doen aan cultuur. Er is dan minder samenhang en minder sociale verbinding.

Om culturele activiteiten te borgen is cofinanciering nodig

Idealiter is de gemeente voor deze financiële opgave die samenhangt met het beleidskader niet alleen verantwoordelijk. Zoals beschreven in het beleidskader wordt ingezet op het aanwenden van budgetten binnen het onderwijs en het sociale domein. Ook blijven we actief inzetten op de lobby richting provincie en Rijk en worden culturele partners gestimuleerd om fondsen te werven. De cultuurcoördinator kan ondersteuning bieden bij het zoeken naar deze fondsen.

Financiële gevolgen

Uitvoering van het beleidsplan vindt plaats binnen de door de raad beschikbaar gestelde budgetten voor cultuur. Daarnaast vragen we middelen voor verbindende functies in het culturele veld. Hiervoor is een prioriteit in de begroting 2026 ingediend, waardoor er een integrale afweging over inzet van gemeentelijke middelen plaatsvindt.

Participatie

Het beleidskader is met input uit het participatieve traject tot stand gekomen. Diverse stakeholders zijn betrokken bij de inhoud van het Informatiedocument Kunst en Cultuur in Weert (bijlage 2). De sterktes maar ook de ontwikkelpunten uit het informatiedocument zijn de aanleiding voor de opgestelde doelen in het beleidskader. De conceptversie van het beleidskader is actief getoetst bij beleidsadviseurs van de domeinen binnen de gemeente; ruimte en economie en sociaal domein. Ook een aantal partners uit de cultuursector hebben de conceptversie ingezien. De feedback is verwerkt in de nota die voorligt.

Bij het herschrijven van de nota is een tweede feedbackronde toegepast met onze professionele instellingen en interne collega's.

De acties voor de uitvoeringsplannen zijn afgestemd met onze (toekomstige) culturele partners. Vanuit hun expertise wordt bepaald 'hoe' de vastgestelde doelen bereikt worden.

Communicatie

De professionele culturele instellingen en overige spelers in het culturele veld worden geïnformeerd over het vastgestelde beleidskader.

Planning

Na vaststelling van het beleidskader zal het uitvoeringsplan aan het college worden voorgelegd ter vaststelling. Wanneer vastgesteld, zullen de acties uit het uitvoeringsplan 2026-2028 vanaf 2026 in opdracht aan de culturele partners worden gegeven.

Evaluatie

Het beleidskader is dynamisch en moet zich verhouden tot een snel veranderende samenleving. Door middel van evaluatie van de uitvoeringsplannen wordt de uitvoering van het beleidskader gemonitord. Zo wordt tussentijds inzichtelijk of de vastgestelde doelen behaald worden. Omdat deze uitvoeringsplannen de cultuurplanperiode van het Rijk aanhouden, kan ook telkens worden gekeken of een volgend uitvoeringsplan voldoende meebeweegt met de ontwikkelingen zoals omschreven door het Rijk.

Bijlage(n)

1. Beleidskader Cultuur 2036 'Samen in Cultuur'.
2. Conceptuitvoeringsplan 2026-2028 Beleidskader Cultuur 2036 'Samen in Cultuur'.
3. Informatiedocument Kunst en Cultuur in Weert.
4. Doelenboom.

Bijbehorend ontwerpraadsbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

Het college van burgemeester en wethouders van Weert,

secretaris,	de burgemeester,
A.M.A. Vrijenhoek	mr. R.J.H. Vlecken

Nummer raadsvoorstel: DJ-2579670

Advies raadscommissie

De commissie acht het voorstel rijp voor behandeling in de raad als bespreekstuk.

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Weert,

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 18 augustus 2025.

besluit:

Het Beleidskader Cultuur 2036 'Samen in Cultuur' vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 22 oktober 2025.

De griffier,	De voorzitter,
mr. M.H.R.M. Wolfs-Corten	mr. R.J.H. Vlecken